

РОЛЬ ТА МІСЦЕ ЗАКОНУ ПРІОРИТЕТНОСТІ У ФОРМУВАННІ СТРАТЕГІЙ (ДЕЯКІ МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ)

¹Вінниця

Досліджено сутність, дію та використання в практиці управління, в тому числі при розробці та реалізації стратегій, загального закону пріоритетності. Обґрунтовано зміст категорії «пріоритетність»; класифікацію видів та форм її прояву в реальному житті; механізм дії та використання закону пріоритетності в практиці управління, який є складною системою об'єктивних та суб'єктивних факторів та сил. В подальшому потрібно концентрувати головну увагу на синергетичних проблемах стратегічного управління, ролі в ньому закону пріоритетності та відповідної теорії з комплексними дослідженнями функцій, принципів та методів такої теорії.

Ключові слова: пріоритетність, закон, класифікація, вибір, механізм, переваги, управління.

Вступ та постановка проблеми

Проблеми пріоритетності в останні роки набувають зростаючого значення в наукових публікаціях, в тому числі у зв'язку зі стратегіями розвитку незалежної України та удосконаленням теорії та практики стратегічного управління. Значну роль в цьому відіграє Національний інститут стратегічних досліджень та науково-аналітичний збірник «Стратегічні пріоритети», які виступають інтеграторами зусиль представників багатьох спеціальностей в дослідженні вказаних проблем. Проте, якщо питання стратегічного управління, починаючи з Ансофа на рівні фірм та компаній розроблені достатньо глибоко не тільки в теорії, але й найшли застосування в практиці складання та реалізації бізнесових стратегій, то проблемам пріоритетності як категорії, певного феномену, а тим більше з точки зору об'єктивного закону пріоритетності, в теорії не надається належної уваги. А в подальшому логіко-концептуальному просуванні цієї думки можна ставити питання в ідеалі про побудову теорії пріоритетності, яка матиме і практичне значення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

За останні 20—25 років опубліковано багато наукових праць, в яких тією чи іншою мірою досліджувалась взаємна залежність між стратегічним управлінням та пріоритетністю в різних аспектах. Так, американський вчений Т. Сааті в своїй книзі «Принятие решений: Метод анализа иерархий» [1], в якій досліджено одне з важливих питань сучасного системного аналізу — прийняття рішень в умовах багатокритеріальності, розглядає питання про роль пріоритетів в ієрархії, динамічні пріоритети та ін. М. Павловський, розглядаючи три можливих стратегічні шляхи розвитку суспільства в Україні і, пов'язуючи їх з певними політичними силами, писав про несприйняття двома з них пріоритету національних інтересів, виділяв пріоритетними змішану економіку і демократію як головні переваги цього шляху [2]. В. І. Захарченко в своїй монографії визначає глобальні інтегральні пріоритети національного промислового комплексу [3, с. 431—443]. Проблема пріоритетності присутня також певним чином в багатьох стратегічних планах, програмах та концепціях органів влади та громадських організацій [4—8]. Загальним недоліком перерахованих та інших подібних «стратегій» та наукових публікацій, на погляд автора статті, є їх занадто загальний, декларативний, в кращому випадку теоретичний характер без громадського обговорення та контролю за виконанням, що стало однією з головних причин їх неспроможності реалізації на практиці. Декларативність характерна, як відомо, і для головного закону і стратегічного плану «Конституції України» [9]. З погляду вдалого прогнозу стратегії невпинного зростання тиску РФ по відношенню до України необхідно виділити статтю О. А. Волошина, опубліковану на початку 2013 р. [7]. Аналіз наукових статей в збірнику «Стратегічні пріоритети» за останні роки показує, що вони розглядають, безперечно, актуальні проблеми розвитку країни, починаючи з пріоритету розвитку експорту військових технологій [10] до патріотичного виховання [11]. Але, при цьому виникають

логічні і одночасно методологічні запитання: «Та хіба може все бути пріоритетним одночасно? Особливо при мізерному державному бюджеті, який менше активів деяких західних компаній? Чи немає саме тут протиріччя у трактуванні категорії «пріоритетність», спрощення її як складного, багатозначного поняття, але з певними обмеженнями в часі та ресурсах?»

Серед останніх урядових документів заслуговує уваги ініціатива президента П. О. Порошенка з розробки «Стратегії сталого розвитку «Україна–2020» [12]. Необхідно намагатися, щоб Основний Закон України, який одночасно є і головною стратегією, виконувався або в нього вчасно вносились зміни.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми

В цьому випадку невирішеною є не частина проблеми, а сама проблема пріоритетності, її методологічні засади, особливо у зв'язку з дією та використанням закону пріоритетності, формуванням відповідної теорії та практики стратегічного управління. Теорія пріоритетності на сьогоднішній день, як відомо, відсутня і це гальмує подальший розвиток стратегічного управління, бо останнє розпочинається саме з визначення основних пріоритетів розвитку суспільства, в тому числі, незалежної української держави.

Виклад основного матеріалу дослідження

Висування гіпотези дії закону пріоритетності зумовлює необхідність глибокого розуміння категорії «ПРІОРИТЕТНІСТЬ», в основі якої лежить відомий термін «пріоритет», що в свою чергу походить від латинського «PRIOR» і означає — ПЕРШИЙ. Спочатку це поняття визначало першість у відкриттях, винаходах. З часом воно почало застосовуватись в більшому колі значень, а саме: ГОЛОВНЕ, ПЕРШОЧЕРГОВЕ, ДОМІНУЮЧЕ. Слід підкреслити, що пріоритетність, як правило, проявляється і визначається у порівнянні, аналізі різних варіантів альтернатив, виборі оптимального варіанта з точки зору суб'єкта вибору. Це відбувається в різних умовах, нерідко в суперництві, конкуренції, боротьбі одночасно в різних сферах природи та людської діяльності (економіці, політиці, ідеології, науці, спорті тощо). Причому боротьба, як правило, йде за існування, за кращі умови, за певні переваги, лідерство та гегемонію. Властива вона і окремій людині, в середині якої йдуть постійні сумніви, постійна боротьба добра і зла, різних бажань з почуттям обов'язку, між власним егоїзмом та альтруїзмом. Крім боротьби існує багато форм та видів прояву пріоритетності. Одна з них — ієрархія (армійська, владна, церковна та ін.), так як всі її суб'єкти розташовані в певному порядку, коли один підпорядкований іншому і, таким чином, є головні та другорядні.

Самою простою формою пріоритетності, на погляд автора, є ПЕРЕВАГА. В першу чергу вона проявляється на індивідуальному рівні в тому, що кожна людина постійно, після певної внутрішньої боротьби віддає перевагу кому-небудь, або чому-небудь; над ким, чи над чим та проти кого, чи чого саме певному ВИБОРУ. Перевага та вибір як ключові поняття категорії «пріоритетність» постійно відтворюються не тільки на рівні індивіда, але в усіх ланках соціуму: родині, виробничому колективі, суспільстві. «С самого начала своего существования человек сталкивается с выбором между различными способами действий... он начинает думать... человеку приходится оценить в уме различные способы действия; от пассивного приспособления он переходит к активному, то есть начинает трудиться» [13, с. 37]. Кожний вибір за своїм значенням може бути різним. Одна справа вибрати за сніданком чай чи каву, а інша — вибір супутника життя чи професії. На жаль, приблизно половина актів вибору в останньому випадку закінчується поразкою: розлученням або роботою не за основною спеціальністю, що має негативні наслідки не тільки для окремої людини, але і для родини та суспільства. Саме тому, переваги індивідів, їх вибір необхідно враховувати в розробці суспільних стратегій. Велике значення має при цьому і «коридор», тобто простір умов, в яких приймається рішення про вибір. Переваги демократичного суспільства, як відомо, пов'язані саме з шириною цього «коридору». Сучасна людина робить свій вибір в дуже складних умовах, але ще складнішим є вибір націй, які у своєму виборі теж часто помиляються і вибирають невірний пріоритет. Заслуговує уваги приклад Е. Фромма з цього приводу. Громадянин Німеччини в 30-х роках ХХ ст., далекий від принципів нацизму повинен був обирати між самотністю та почуттям єдності зі своєю країною і більшість обрала єдність [13, с. 177].

Таким чином, пріоритетність це поняття, яке виражає переваги одного об'єкта над іншими за критеріями часу та значення, як правило, через вибір, а в кінцевому рахунку через прийняття рішення. Суб'єктом вибору виступає індивід, родина, виробничий колектив, державний орган, сус-

пільство, міжнародні організації, а головними мотивами у виборі пріоритетів є ПОТРЕБИ ТА ІНТЕРЕСИ. Як відомо, А. Маслоу в 1954 р. висунув теорію ієрархії потреб, ранжування яких визначає мотиви поведінки людей (фізіологічні, безпека, належність до соціальної групи, повага до себе та ін.). У міру задоволення попередньої потреби велику роль починає набувати наступна за нею. На погляд автора, подібним чином можна побудувати і піраміду інтересів. Велику роль в ієрархії потреб і інтересів відіграють фундаментальні людські цінності суб'єктів (свобода, справедливість, добро, любов, родина, демократія, гуманізм тощо), а також інтелектуальний, освітній, культурний, професійний рівень та менталітет особистості, яка приймає рішення про вибір. Як бачимо, сфера дії пріоритетності має достатньо загальний характер, так як вона проявляється практично в усіх сферах людської діяльності та суспільного життя і являє собою складний симбіоз суперечливих відношень та факторів.

Не претендуючи на його універсальність, закон пріоритетності, виходячи з вищевикладеного, в першому наближенні, можна визначити таким чином: якщо в процесі вибору з множини можливих рішень усвідомлюється перевага, домінування одного чи декількох рішень, то об'єктивно має місце пріоритетність, домінування, які можуть виникнути і в результаті суперництва та боротьби, суперництва бажань та сили волі тощо. Переваги і пріоритети близькі, проте не тотожні поняття, друге ширше і включає в себе перше. В сучасному суспільстві пошук та відбір пріоритетів шляхом прийняття рішень значно ускладнюється. З точки зору теорії стратегічного управління розширюється не тільки складова внутрішнього середовища, але і зовнішнього, а також актуалізуються проблеми управління в диференціальній площині: управління особистістю (самоменеджмент), управління колективом, регіональне управління, державне управління, міжнародний менеджмент.

Методологічні аспекти, які можуть бути корисні для розробки в майбутньому теорії пріоритетності, на погляд автора, можна розглядати з двох точок зору. Перша стосується сукупності ефективних методів у дослідженні цієї проблеми. Друга повинна сконцентрувати увагу на принципах та способах організації теоретичної і практичної діяльності суспільства в умовах зростання ризиків та загроз в розвитку цивілізації з точки зору пріоритетності. Фактично мова йде про пізнання механізму дії та використання в практиці управління (як стратегічного так і тактичного) закону пріоритетів.

Стосовно методів, головні серед них такі: порівняння, більшість видів аналізу (кореляційний, системний, SWOT-аналіз тощо). Наука та передовий досвід менеджменту у розвинутих країнах виробили і специфічні методи та принципи пошуку і використання позитивного ефекту пріоритетності. Найвідоміші такі. Правило Ейзенхауера (генерал, экс-президент США) рекомендував встановлювати пріоритети за критеріями терміновості і важливості справи; 1) термінові й важливі; 2) важливі, але не термінові; 3) термінові, але не важливі; 4) нетермінові й не важливі. Принцип Паретто, який підтвердив себе на практиці, стверджує, що приблизно 20 % зусиль і часу досить, щоб одержати 80 % результату. Наприклад, 80 % прийнятих менеджером рішень вкладаються в 20 % часу, що він витратив на всілякі наради і засідання. Важливим є і метод встановлення пріоритетів за допомогою АБВ-аналізу, який передбачає, що всі задачі, які стоять перед керівником, треба умовно розділити на три групи: а) найважливіші — 15 %, які не підлягають передорученню; б) важливі — 20 % всіх задач, які підлягають передорученню; в) менш важливі і несуттєві — 65 % всіх задач підлягають обов'язковому передорученню. На жаль, в практиці державного управління України, судячи з результатів, ці методи непопулярні.

Державне управління суспільством в Україні тільки зароджується. А прискорення процесу глобалізації в світі, інтенсивність ризиків та загроз актуалізують проблему розробки сучасних стратегій у зв'язку з теорією пріоритетності. Прийняття управлінських рішень на національному рівні на практиці все більше пов'язано з міжнародною ситуацією та прогнозами на майбутнє. І якраз тут багато невідомого не тільки в практичному плані але й в теоретичному. Наприклад, досі відсутня класифікація пріоритетів, що гальмує їх стратегічне планування та прогнозування з точки зору системного підходу. На погляд автора ця класифікація повинна, як мінімум, включати такі групи пріоритетів: особисті, сімейні, групові, регіональні, національні, загальнолюдські, професійні, економічні, наукові, ідеологічні, політичні, екологічні, релігійні, культурні та інші. Крім того, пріоритетність априорі подається як позитивне явище. З такою постановкою питання можна не погодитись. Якщо, пріоритет це результат вибору, то необхідно за логікою визнати, що таким об'єктом може бути як позитивний так і негативний варіант (як приведений вище приклад вибору Німеччини в 30-роках ХХ ст.). Саме тому, вважаємо, що поряд з позитивними існують негативні пріоритети. Головним критерієм їх поділу може стати вплив на подальший розвиток об'єкта вибо-

ру: прогресивний чи регресивний. Досвід України за останні чверть століття доказує, що поряд з позитивними вибирались і негативні пріоритети, про що буде сказано нижче. Серед основних критеріїв пріоритетності можна виділити такі: універсальність, оптимальність, ефективність, змінюваність, гуманізм. Їх характеристика виходить за рамки цієї статті.

Саме з точки зору викладених деяких методологічних аспектів ролі закону пріоритетності в стратегічному управлінні викликає певний науковий інтерес короткий узагальнений критичний аналіз розвитку подій в незалежній Україні за останні чверть століття. Виділимо такі тези.

1. Перехід України до незалежності був пов'язаний як з об'єктивними так і з суб'єктивними труднощами, проблемами та помилками. Серед об'єктивних можна виділити такі: саме такий перехід від радянської моделі до якісно нової як з політичної, так і з соціально-економічної точок зору був, по-перше, несподіваним, а, по-друге, раніше невідомим в історії; почали розриватися не тільки господарські, але й політичні та культурні зв'язки між колишніми радянськими республіками. Саме тому кризові процеси були характерні практично для всіх нових суверенних держав, перед якими виникла абсолютно нова проблема пошуку шляхів і методів перебудови, а разом з тим і нових пріоритетів та стратегічного планування. Проте, більшість з цих країн (Польща, Румунія, РФ, Білорусь, Грузія та інші) тою чи іншою мірою подолали перераховані труднощі та випередили Україну за багатьма показниками соціально-економічного розвитку (тотальна корупція, бідність значної частини суспільства, зменшення населення на 10 млн осіб, криза парламентаризму та ін.) Виникає головне запитання: «Чому Україна, маючи значний природний, людський, науковий і військовий потенціал, який залишився після розпаду СРСР, втратила певний пріоритет і тепер займає останнє місце в Європі і одне з останніх в світі в багатьох рейтингах розвитку?» Якщо дати коротку відповідь на поставлене запитання, то воно може бути сформульоване відомими словами Вольтера відносно нашої країни приблизно 250 років назад: «Дурне управління». І дійсно, українська влада різних скликань, рівнів та поколінь примудрилась всі роки незалежності тупо ігнорувати функціями, принципами та методами наукового управління суспільством і особливо стратегічного управління. Проведене автором спеціальне дослідження по виконанню в практиці вітчизняних управлінців одного з основних принципів менеджменту про баланс повноважень і відповідальності (за А. Файолем) дало цікавий висновок: чим вище рівень управління і, відповідно, більше повноважень, тим менший рівень фактичної відповідальності, і навпаки [13]. Це повною мірою стосується і стратегічних програм та пріоритетів в них оголошених, а також Конституції як Основного закону країни. Українська економіка, як логічний наслідок такого стану речей, стала практично латентною, тобто різновидом тіньової економіки, яка має яскраво виражений криміногенний характер.

2. Для більшості років незалежності характерна провальна кадрова політика: постійно порушувался головний принцип підбору та розстановки кадрів — за моральними та діловими якостями; величезна плінність кадрів (змінилось більше двадцяти прем'єр-міністрів, після кожної зміни влади звільнювались тисячі чиновників, в тому числі професіоналів). «Зразком» управління персоналом є Верховна Рада — напівпорожній зал засідань, «кнопкодавство», сотні важливих проектів законів місяцями залишаються нерозглянутими, а приймаються другорядні або для піару; чвари та бійки між депутатами. Провалом закінчився і черговий експеримент з навалом іноземних «спеціалістів», які не витримали умов тотальної корупції, серед якої вони опинились. Приклад Саакашвілі на посаді губернатора Одеської області також підтвердив, що неможливо створити подібність реформованої Грузії в окремому регіоні України.

3. Українська модель демократії має істотні протиріччя та національні «особливості». З одного боку, збираються майдани, можна висловлювати свою думку не тільки на кухні, за кількістю партій та блоків ми випередили деякі розвинуті країни, є принципове позитивне рішення Європарламенту щодо поїздок громадян в країни ЄС без віз, а з другого — підпалюється офіс телеканалу «ІНТЕР», в центрі Києва гинуть відомі журналісти, продовжуються безчинства поліції тощо. І все це залишається безкарним. Велика Британія вийшла з ЄС тільки через референдум. А українська влада за 25 років провела тільки два референдуми, але результати другого (2000 р.) не були враховані. Час показав, що європейський вибір як стратегія розвитку не був глибоко прорахований, як передбачає SWOT-аналіз. Не були враховані, зокрема, ризики и загрози.

Висновки

1. Явище пріоритетності є настільки розповсюдженим як в природі, так і в суспільній діяльності, а також в житті кожної окремої людини, що потребує до себе значної уваги як науковців, так і практиків, особливо в галузі стратегічного управління і, відповідно, стратегічних рішень. Проте, центр тяжіння більшості наукових праць сконцентрований на дослідженні різних форм пріоритетності в окремих сферах суспільного життя. Фундаментальні наукові дослідження, щодо методологічних засад пріоритетності, її змісту, структури, форм прояву та ролі і значення в розробці та реалізації стратегій практично відсутні.

2. Пріоритетність як категорія виявляється в різних видах та формах, але основних дві:

а) перевага в часі; б) перевага з точки зору значення по відношенню до інших об'єктів цієї сукупності (ієрархія, монополія, домінування, експансія та ін.). Стан переваги виникає, як правило, у разі вибору та прийняття рішень на різних рівнях, починаючи від окремого індивіда і закінчуючи урядами та міжнародними організаціями. Враховуючи широку розповсюдженість таких актів в причинно-наслідкових зв'язках, логічно ставити питання про дію об'єктивного закону пріоритетності, який вимагає в процесі управління пошуку таких пріоритетів, які сприяють прогресивному розвитку особистості, бізнесу, суспільства.

3. Структура пріоритетності може бути представлена класифікацією пріоритетів приблизно по таких групах з різних точок зору: а) часу (довгострокові, середньострокові, поточні, термінові); б) значимості (надзвичайно важливі, менш важливі, неважливі); в) структури соціуму (особисті, родинні, групові, регіональні, національні, міжнародні); г) людської життєдіяльності (ідеологічні, політичні, економічні, соціальні, релігійні, бізнесові); д) структури економіки та соціальної сфери (промислові, енергетичні, сільськогосподарські, медичні, освітні, побутові); е) реальності та якості (позитивні, негативні, реальні, фіктивні, конструктивні, деструктивні). В середині кожної групи можлива своя градація. Так, особисті пріоритети можна умовно поділити на: вікові, статеві, професійні, психологічні, культурні, переваги на кшталт «хобі» та інші. Актуальність глибокого дослідження структури пріоритетів зумовлюється складанням науково обґрунтованих стратегій та їх ефективною реалізацією, так як великі розбіжності у пріоритетах у різних представників соціуму є однією з головних причин протиріч між ними, в тому числі антагоністичних.

4. Механізм дії та використання закону пріоритетності, який лежить в основі відповідної теорії, є складною системою об'єктивних та суб'єктивних факторів та сил, які з одного боку примушують окремих людей, колективи, суспільство діяти згідно з можливостями та вимогами, які закладені в пріоритетності (вибір переваг) та сприяють особистому чи суспільному прогресу. З другого боку, як правило, знаходяться протилежні фактори і сили з іншими цінностями та інтересами, які в ході боротьби (суперництва, конкуренції) можуть гальмувати прогрес або навіть привести до регресу. Завдання теорії пріоритетності полягає у необхідності системного підходу до глибокого вивчення як об'єктивних так і суб'єктивних факторів, позитивних та негативних пріоритетів в їх зіткненнях та протиріччях, виробленні принципів і методів ефективного стратегічного та поточного управління. Якщо мета наукової стратегії — це прогрес в майбутньому, то поточне управління закладає реальний фундамент для реалізації стратегічних планів вже сьогодні.

5. Драматичний соціально-економічний досвід та результати його в Україні за останні чверть століття — це якраз є сумарним наслідком тих причин, які були закладені на початку незалежності: відсутність чіткої стратегії; повний провал процесу приватизації, що було стартом для незаконного накопичення капіталу та народження класу олігархів; постійна ворожнеча партій, блоків, «гетьманів»; тотальна корупція; зневажання принципами, функціями та методами наукового управління; домінування хижацьких, егоцентричних інтересів влади та її паразитування за рахунок більшості народу в умовах повної безкарності та безвідповідальності; переслідування опозиції та нехтування принципів демократії; відсутність політичної волі у влади для проведення радикальних реформ та ефективного громадського контролю за діями влади між виборами. Результат відомий — невиконання державою своїх основних функцій, утрата управління, загрози перетворення в поліцейську державу та розпаду. Саме тому, радикальне реформування української державності повинно передбачати, в першу чергу, термінові, але зважені законодавчі та інші заходи із заміни нераціональної системи управління на науково-стратегічну, в основі якого будуть закладені дійсно позитивні, реальні та ефективні пріоритети.

Перспективи подальших наукових досліджень у цьому напрямі. Подальші розвідки повинні концентрувати головну увагу на синергетичних проблемах стратегічного управління, ролі в ньому закону пріоритетності та відповідної теорії з комплексними дослідженнями функцій, принципів та методів такої теорії. Для вирішення такої комплексної проблеми повинні бути задіяні не тільки дослідники різних галузей науки, які вивчають людину та суспільство, але й практики управління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Саати Т. Принятие решений. Метод анализа иерархий ; пер. с англ. / Т. Саати. — М. : Радио и связь, 1993. — 320 с.
2. Павловський М. Стратегія розвитку суспільства: Україна і світ / М. Павловський. — К. : Техніка, 2001. — 312 с.
3. Захарченко В. І. Трансформаційні процеси у промислових територіальних системах України / В. І. Захарченко. — Вінниця : Гіпаніс, 2004. — 547 с.
4. Послання Президента України до Верховної Ради України. Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002—2011 роки [Електронний ресурс] / Верховна Рада України : офіційний веб-портал. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0001100-02>.
5. Богословська І. План розвитку країни [Текст] / І. Богословська, І. Дідковський, О. Чалий ; Громад. об-ня «Віче України» ; за ред. О. В. Чалого. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К. : Книга плюс, 2005. — 760 с.
6. Власюк О. С. Інноваційна стратегія українських реформ: стан та пріоритети / О. С. Власюк // Стратегічні пріоритети. — 2007. — № 1 (2).
7. Волошин О. А. Стратегічні цілі Російської Федерації у проєкті Євразійського Союзу / О. А. Волошин // Стратегічні пріоритети. — 2013. — № 1 (26).
8. Потапенко В. Г. Стратегічні пріоритети безпечного розвитку України на засадах зеленої економіки : монографія / В. Г. Потапенко. — К. : НІСД, 2012. — 360 с.
9. Конституція України : нормат. док. з урахуванням останніх змін в ред. станом на 09.03.2016 р. — Суми : ТОВ «ВВП Нотіс», 2016. — 48 с. — (Законодавство України).
10. Бегма В. М. Розвиток експорту військових технологій як пріоритет міжнародного військово-економічного співробітництва України / В. М. Бегма, В. М. Шемяєв, А. П. Онофрійчук // Стратегічні пріоритети. — 2016. — № 1 (38). — Економіка.
11. Сьомін С. В. Проблеми патріотичного виховання в Україні: теоретико-методологічний та правовий аспект / С. В. Сьомін // Стратегічні пріоритети. — 2016. — № 2 (39).
12. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F_%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%BE_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83_%C2%AB%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0-2020%C2%BB.
13. Фромм Э. Бегство от свободы : пер. с англ. / Фромм Э. — М. : Прогресс, 1995. — 256 с.
14. Ігнатов Л. М. Сутність, дія та використання принципу «повноваження та відповідальність» в управлінні / Л. М. Ігнатов, О. О. Нікітіна, В. В. Омельчук // Вісник Київського інституту бізнесу та технологій. — 2014. — № 1 (23).

Рекомендована кафедрою фінансів ВНТУ

Стаття надійшла до редакції 28.03.2017

Ігнатов Лев Миколайович — канд. екон. наук, доцент, пенсіонер, e-mail: ignatov.l3v@gmail.com.

м. Вінниця

L. M. Ignatov

The Role and Place of Law Priority in the Formation of Strategies (Some Methodological Aspects)

¹Vinnitsia

The question of the essence and use of the management practices has been formulated and argued, including the development and implementation of strategies, prioritizing universal law. There has been investigated the essence, action and use in practice of management, and also at development and realization of strategies of general act of priority. There has been substantiated the content of the category "priority"; classification of kinds and forms of its efficiency in the real life; a mechanism of action and use of law of priority in the practice of management, that is the difficult system of objective and subjective factors and forces. In future it is needed to concentrate main attention on the synergic problems of strategic management, roles of priority law and corresponding theory with complex researches of functions, principles and methods of this theory.

Keywords: priority, law, classification, selection mechanism, benefits, management, strategy.

Ignatov Lev M. — Cand. Sc. (Econ.), Assistant Professor, Retired (Pensioner), e-mail: ignatov.l3v@gmail.com

Л. Н. Игнатов¹

Роль и место закона приоритетности в формировании стратегий (некоторые методологические аспекты)

¹Винница

Исследована сущность, действие и использование в практике управления, в том числе при разработке и реализации стратегий, общего закона приоритетности. Обоснованы содержание категории «приоритетность»; классификация видов и форм ее проявления в реальной жизни; механизм действия и использование закона приоритетности в практике управления, который является сложной системой объективных и субъективных факторов и сил. В дальнейшем нужно концентрировать главное внимание на синергетических проблемах стратегического управления, роли в нем закона приоритетности и соответствующей теории с комплексными исследованиями функций, принципов и методов этой теории.

Ключевые слова: приоритетность, закон, классификация, выбор, механизм, преимущества, управление, стратегии.

Игнатов Лев Николаевич — канд. экон. наук, доцент, пенсионер, e-mail: ignatov.l3v@gmail.com